

ДИРЕКТИВА 2004/67/ЕО НА СЪВЕТА

от 26 април 2004 година

относно мерките за гарантиране сигурността на снабдяването с природен газ

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 100 от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

след консултиране с Комитета на регионите,

като взе предвид становището на Европейския парламент³,

като има предвид, че:

(1) Природният газ (наричан по-долу „газ“) заема все по-важно място при снабдяването с енергия на Общността и, както е посочено в Зелената книга озаглавена: „Към европейска стратегия за сигурността на снабдяването с енергия“, Европейският съюз се очаква, в дългосрочен план, да стане все по-зависим от вноса на газ от източници на доставка, които не са част от Европейския съюз.

(2) В съответствие с Директива 98/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ⁴ и с Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, и отменяща Директива 98/30/ЕО⁵, пазара на газ в Общността е бил либерализиран. Следователно, по отношение на сигурността на снабдяването, всяко затруднение, което води до намаляване на снабдяването с газ, може да причини сериозни смущения в икономическата дейност на Общността. Поради тази причина има нарастваща нужда от гарантиране на сигурността на снабдяването с газ.

(3) Доизграждането на вътрешния пазар за газ се нуждае от минимален общ подход по отношение на сигурността на снабдяването, по-специално чрез прозрачна и недискриминационна политика в областта на сигурността на снабдяването, която да бъде съвместима с изискванията на такъв пазар, с цел да бъдат избегнати нарушенията на пазара. Точното определяне на ролите и отговорностите на всички участници на

---

¹ ОВ О 331 Е, 31.12.2002 г., стр. 262.

² ОВ О 133, 6.6.2003 г., стр. 16.

³ Становище все още непубликувано в Официален вестник.

⁴ ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 1.

⁵ ОВ L 176, 15.7.2003 г., стр. 57.

пазара е следователно решаваща за опазване сигурността на снабдяването с газ и за доброто функциониране на вътрешния пазар.

(4) Задълженията относно сигурността на снабдяването, наложени на предприятията не трябва да препятстват доброто функциониране на вътрешния пазар, нито да водят до неразумни и непропорционални тежести за участниците на пазара на газ, включително новите влизащи участници на пазара и малките участници на пазара.

(5) Предвид разрастването на пазара на газ в Общността, важно е сигурността на снабдяването с газ да бъде поддържана, особено по отношение на домакинствата потребители.

(6) Промислеността и, ако е уместно, държавите-членки разполагат с голям избор от инструменти, за да се съобразяват със задълженията относно сигурността на снабдяването. Двустранните споразумения между държавите-членки могат да представляват едно от средствата за постигането на минималните стандарти за сигурност на снабдяването, като надлежно се вземат предвид Договора и вторичното законодателство, по-специално член 3, параграф 2 от Директива 2003/55/ЕО.

(7) Индикативни минимални цели за съхранение на газ могат да бъдат фиксирани или на национално ниво или от промислеността. Разбираемо е че това не би създавало никакви допълнителни задължения по отношение на инвестициите.

(8) Предвид важността на сигурност на снабдяването с газ, и по-специално на основата на дългосрочни договори, Комисията трябва да наблюдава развитието на пазара на газ, основавайки се на докладите на държавите-членки.

(9) За да може да отговори на нарастващото търсене на газ и да разнообрази доставките на газ като условие за конкуренцията на вътрешния пазар на газ, ще е необходимо Общността да пусне в обръщение значителни допълнителни количества газ през следващите десетилетия, по-голямата част от които ще трябва да дойдат от отдалечени източници и да бъдат транспортирани на големи разстояния.

(10) Общността споделя основен общ интерес със страните, които доставят газ и със страните на транзитно преминаване при осигуряване продължаването на инвестициите в инфраструктурата за доставка на газ.

(11) Дългосрочните договори изиграха много важна роля относно сигурността на снабдяването с газ за Европа и ще запазят тази роля. Настоящото ниво на дългосрочните договори съответства на нивото на Общността, и се счита че тези договори ще продължат да заемат значително място при общото снабдяване с газ, доколкото предприятията продължават да включват такива договори в техния общ портфейл от договори за снабдяване.

(12) Значителен напредък беше постигнат чрез създаването на платформи за търговия с течни газове и на програми за пускане на газ на национално ниво. Тази тенденция трябва да продължи.

(13) Съществено е да бъде установена истинска солидарност между държавите-членки при ситуации на първостепенна спешност в областта на снабдяването, още повече, че

държавите-членки стават все по взаимно зависими що се отнася до въпросите на сигурността на снабдяването.

(14) Суверенните права на държавите-членки над техните собствени природни ресурси не са засегнати от настоящата директива.

(15) Група за съгласуване по газта трябва да бъде създадена, която трябва да улесни координацията на мерките в областта на сигурността на снабдяването на нивото на Общността в случай на прекратяване на основното снабдяване, и която освен това да съдействува на държави-членки за координирането на мерките, взети на национално ниво. В допълнение, тя следва да обменя редовно информация относно сигурността на снабдяването с газ, и следва да вземе предвид релевантните аспекти в контекста на прекратяването на основното снабдяване.

(16) Държавите-членки следва да приемат и да публикуват национални разпоредби за спешни случаи.

(17) Настоящата директива следва да предвиди правила, приложими в случай на прекратяване на основното снабдяване; предвидената продължителност на такова прекратяване на снабдяването следва да съответства на значителния период от време от поне осем седмици.

(18) Що се отнася до справянето с прекратяване на основното снабдяване, настоящата директива следва да предвиди механизъм, основан на подход от три стъпки. Първата стъпка би включвала реакциите на промишлеността по прекратяването на снабдяването; ако тя не е достатъчна, държавите-членки следва да вземат мерки, за да разрешат това прекратяване на снабдяването. Подходящи мерки не следва да бъдат вземани на нивото на Общността, освен в случай на проваляне на мерките, взети по време на първата и втората стъпки.

(19) Предвид целта на настоящата директива, а именно да се гарантира едно адекватно ниво на сигурност на снабдяването с газ, по-специално в случай на прекратяване на снабдяването с газ, като в същото време се допринася за доброто функциониране на вътрешния пазар на газ, не може при всички обстоятелства да бъде достигнато по задоволителен начин от държавите-членки, особено като се има предвид нарастващата взаимозависимост на държавите-членки що се отнася до сигурността на снабдяването с газ, и може следователно, поради мащаба и последиците от действието, да бъде по-добре осъществено на нивото на Общността, Общността може да приеме мерки, съгласно принципа на пропорционалност, изложен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, съдържащ се в упоменатия член, настоящата директива не превишава необходимо за постигането на тази цел,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Цел

Настоящата директива установява мерки за запазване на адекватно ниво на сигурността на снабдяването с газ. Тези мерки допринасят също за доброто функциониране на

вътрешния пазар на газ. Тя установява обща рамка, в която държавите-членки определят обща, прозрачна и недискриминационна политика по отношение на сигурността на снабдяването, която е съвместима с изискванията на вътрешния конкурентен пазар на газ; изясняват основните роли и отговорности на различните участници на пазара и изпълняват специфични недискриминационни процедури за гарантиране на сигурността на снабдяването с газ.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящата директива:

1. „дългосрочен договор за доставки на газ” означава договор за доставки на газ с продължителност повече от десет години;
2. „прекръпяване на основното снабдяване” означава ситуация, в която Общността би рискувала да загуби повече от 20 % от доставките си на газ от трети страни и ситуацията на нивото на Общността няма вероятност да бъде адекватно управлявана с национални мерки.

Член 3

Политика относно сигурността на снабдяването с газ

1. С установяването на общата политика относно гарантирането на адекватно ниво на сигурност на снабдяването с газ, държавите-членки определят ролите и отговорностите на различните участници на пазара на газ за постигането на тази политика, и определят минимални адекватни стандарти за сигурност на снабдяването с газ, които трябва да се съблюдават от участниците на пазара на газ на въпросната държава-членка. Стандартите се изпълняват по недискриминационен и прозрачен начин и се публикуват.
2. Държавата-членка предприема подходящите стъпки, за да гарантира, че мерките, упоменати в настоящата директива, няма да доведат до неразумно и излишно натоварване на пазара на газ, и че са съвместими с изискванията на външния конкурентен пазар на газ.
3. Неизчерпаем списък от инструменти за сигурността на снабдяването с газ фигурира в приложението.

Член 4

Сигурност на снабдяването за някои клиенти

1. Държавите-членки гарантират, че снабдяването на домакинствата потребители на тяхната територия, е защитено в подходяща степен, поне в случай на:
  - а) частично прекръпяване на националното снабдяване с газ, през период, който държавите-членки определят предвид националните обстоятелства;

б) изключително ниски температури по време на пиков период, определен на национално ниво;

в) периоди на изключително голямо търсене на газ през най-студените периоди от времето, статистически настъпващи на всеки 20 години.

Тези критерии са упоменати в настоящата директива като „стандарти за сигурност на снабдяването с газ”.

2. Държавите-членки могат да разширят приложното поле на параграф 1 особено за малките и средни предприятия и за другите потребители, които не могат да заменят консумацията си на газ с други енергийни източници, включително мерки относно сигурността на техните национална електроенергийна система, ако тя зависи от снабдяването с газ.

3. Неизчерпаем списък, фигуриращ в приложението, съдържа примери на инструменти, които могат да бъдат използвани за постигането на стандартите за сигурност на снабдяването.

4. Държавите-членки, надлежно отчитайки геоложките условия на тяхната територия и икономическите и технически възможности, могат също да вземат необходимите мерки, за да гарантират, че съоръженията за съхранение на газ, разположени в рамките на тяхната територия допринесат до подходящ степен за постигането на стандартите за сигурност на снабдяването.

5. Ако е налице адекватно ниво на взаимовръзка, държавите-членки могат да вземат подходящите мерки в сътрудничество с друга държава-членка, включително двустранни споразумения, за постигане на стандартите за сигурност на снабдяването, използвайки съоръжения за съхранение на газ, разположени в рамките на тази друга държава-членка. Тези мерки, особено двустранните споразумения, не пречат на доброто функциониране на вътрешния пазар на газ.

6. Държавите-членки могат да установят или да изискат от промишлеността да установи индикативни минимални цели за евентуално бъдещо допринасяне от страна на съхранението, независимо дали е разположено в рамките на или извън държавата-членка, за сигурността на снабдяването. Тези цели се публикуват.

Член 5

Докладване

1. В доклада, публикуван съгласно член 5 от Директива 2003/55/ЕО, държавите-членки обхващат следното:

а) конкурентно въздействие на мерките, взети съгласно членове 3 и 4 върху всички участници на пазара на газ;

б) нивата на капацитета за съхранение;

в) дългосрочните договори за снабдяване с газ, сключени от установени и регистрирани на тяхната територия предприятия, и по-специално продължителността на тези изтичащи договори, основаваща се на информация, предоставена от съответните дружества, но изключваща чувствителната информация от търговска гледна точка и степента на течното състояние на пазара на газ;

д) регулаторните рамки за предоставяне на адекватен подтик за новите инвестиции в проучването и производството, съхранението и транспорта на газ и на природен течен газ (ПТГ), вземайки предвид член 22 от Директива 2003/55/ЕО, доколкото се прилага от държавата-членка.

2. Тази информация се разглежда от Комисията в докладите, които се издават съгласно член 31 от Директива 2003/55/ЕО в светлината на последствията на тази директива за Общността, като цяло и за цялостното резултатно и сигурно функциониране на вътрешния пазар на газ.

Член 6

Наблюдение

1. Комисията наблюдава, въз основа на докладите, упоменати в член 5, параграф 1:

- а) степента на важност на нови дългосрочни договори за внос на газ от трети страни,
- б) съществуването на адекватно течно състояние при снабдяването с газ;
- в) равнището на необходимия обем от запаси на газ и капацитета за изтегляне на запасите на газ;
- г) степента на взаимовръзка на националните газови системи на държавите-членки;
- д) предвидимата ситуация за снабдяването с газ в зависимост от търсенето, самостоятелното снабдяване и наличните източници за снабдяване на нивото на Общността в определени географски региони в Общността.

2. Ако Комисията заключи, че снабдяването с газ в Общността ще бъде недостатъчно, за да отговори на предвидимото търсене на газ в дългосрочен план, тя може да представи предложения в съответствие с Договора.

3. Най-късно до 19 май 2008 г., Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за преразглеждане на придобития опит от прилагането на настоящия член.

Член 7

Група за съгласуване по газта

1. Създава се е група за съгласуване по газта (наричана по-долу „групата“), с цел да се улесни съгласуването на мерките за сигурност на снабдяването.

2. Групата е съставена от представители на държавите-членки и на представителни органи от съответния сектор, както и на съответните потребители, под председателството на Комисията.

3. Групата приема свой процедурен правилник.

Член 8

Национални мерки за спешни случаи

1. Държавите-членки подготвят предварително и, ако е уместно, актуализират национални мерки за спешни случаи, и ги съобщават на Комисията. Държавите-членки публикуват националните си мерки за спешни случаи.

2. Спешните мерки за спешни случаи на държавите-членки гарантират, когато е уместно, че на участниците на пазара е дадена достатъчна възможност да предоставят първоначален отговор на спешната ситуация.

3. Съгласно член 4, параграф 1, държавите-членки могат да посочат на председателя на групата събитията, които според тях, поради техния обхват и изключителен характер, не могат да бъдат да управлявани адекватно с национални мерки.

Член 9

Механизъм на Общността

1. В ситуациите, които има вероятност да се развият в посока на прекратяване на основното снабдяване за значителен период от време, или в случай на ситуация, посочена от държава-членка съгласно член 8, параграф 3, Комисията свиква групата в най-кратки срокове, по искането на дадена държава-членка или по своя собствена инициатива.

2. Групата разглежда и, когато е уместно, подпомага държавите-членки при координирането на мерките, взети на национално ниво, мерки за справяне с прекратяването на основното снабдяване.

3. В изпълнението на тази си дейност, групата напълно отчита:

а) взетите от газовата промишленост мерки като първа стъпка за справяне с прекратяването на основното снабдяване;

б) взетите от държавите-членки мерки, като тези взети съгласно член 4, включително съответните двустранни споразумения.

4. Когато взетите на национално ниво мерки, упоменати в параграф 3, са недостатъчни да се справят с последствията от ситуацията, упомената в параграф 1, Комисията може, след консултиране с групата, да предостави ориентири на държавите-членки относно допълнителни мерки за подпомагане на онези държави-членки, които са особено засегнати от прекратяването на основното снабдяване.

5. Ако взетите на национално ниво мерки, съгласно параграф 4, са недостатъчни, за да се справят с последствията от дадена ситуация, упомената в параграф 1, Комисията може да представи предложение на Съвета относно допълнителни необходими мерки.

6. Всяка мярка на нивото на Общността, упомената в настоящия член, съдържа разпоредби, целящи да гарантират честно и справедливо обезщетение на предприятията, засегнати от мерките, които да се вземат.

Член 10

Наблюдение на изпълнението

1. Най-късно до 19 май 2008 г., Комисията, в светлината на начина, по който държавите-членки са приложили настоящата директива, докладва относно ефективността на инструментите, използвани що се отнася до членове 3 и 4 и тяхното въздействие на вътрешния пазар на газ, и относно развитието на конкуренцията на вътрешния пазар на газ.

2. В светлината на резултатите от настоящото наблюдение, когато е уместно, Комисията може да даде препоръки или да представи предложения относно допълнителните мерки за повишаване сигурността на снабдяването.

Член 11

Транспониране

Държавите-членки въвеждат в сила необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива най-късно до 19 май 2006 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби, както и таблицата за съответствие между тези разпоредби и настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 12

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 13

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 26 април 2004 година.

*За Съвета:
Председател*

J. WALSH

ПРИЛОЖЕНИЕ

Неизчерпателен списък на инструментите за увеличаване на сигурността на снабдяването с газ, упоменати в член 3, параграф 3 и в член 4, параграф 3

- обем на необходимите запаси от газ,
- капацитет за изтегляне на запасите от газ,
- осигуряване на газопроводи за насочване на газта към засегнатите райони,
- ликвидност на пазарите на газ, на които се търгува,
- гъвкавост на системата,
- развитие на непрекъснатото търсене,
- използване на алтернативни допълнителни горива в промишлените инсталации и електрическите централи,
- през-гранични възможности,
- сътрудничество между операторите на преносните системи от съседни държави-членки за координиране на изпращането
- сътрудничество на дейностите по изпращането между операторите на разпределителната и преносна система,
- национално производство на газ,
- гъвкавост на производство,
- гъвкавост на вноса,
- разнообразие на източници за снабдяването с газ,
- дългосрочни договори,
- инвестиции в инфраструктурата за внос на газ чрез терминали за регазификация и газопроводи.